

Kotona Kauhavalla Kauhavan kaupungin kotoutumisohjelma 2030

Kehittämistoimikunta 30.4.2024

Kehittämistoimikunta 4.11.2024

Kaupunginhallitus 18.11.2024

*Kauhavan kaupungin kotoutumisohjelmaa
kuvaava asiakirja.*

K A U H A V A

Johdanto – Kauhava maahanmuuttotyön edelläkävijä

- Kauhavan kaupunki on maahanmuuttoasioiden edelläkävijä. Kauhavalla on pitkä historia maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisessä. Kauhavalla on toiminut maahanmuuttotyöryhmä vuodesta 2011 ja maahanmuuttokoordinaattori vuodesta 2012 alkaen. Kaupungissa on monia erilaisia maahanmuuttajaryhmiä, kuten työperäiset maahanmuuttajat, perhesiteiden kautta maahan muuttaneet, kuntapaikoilla olijat, kuntapaikan saaneet ja vastaanottokeskuksen asukkaat. Erilaisilla maahanmuuttajaryhmillä on monenlaisia neuvontatarpeita, erityisesti asumisen ja arjen asioiden osalta. Lisäksi tarvitaan apua työnhaussa, kotoutumissuunnitelmien laatimisessa, kaupungin palveluihin liittyvissä asioissa, valtion virastoissa asioinnissa sekä muissa elämiseen liittyvissä asioissa.
- Palvelut on järjestetty eri kohderyhmille eri tavoin. Erilaisia toimijoita ja sidosryhmiä on monia ja myös vapaaehtoisilla on iso merkitys kotouttamisessa. Vastaanottokeskuksen ajoilta Kauhavalla on kuntapaikkasopimus ELY-keskuksen kanssa, jonka myötä kaupunki saa laskennallisia korvauksia kattamaan kotouttamistoimien kustannukset. Kauhava on ollut myös aktiivinen erilaisten avustusten hakemisen osalta.
- Vuonna 2013 Kauhavalla oli yhteensä 429 ulkomaalaistaustaista henkilöä, ja vuoden 2023 lopussa vastaava luku oli 838 henkilöä. Määrän kasvuun on vaikuttanut eniten Ukrainan sota, mutta myös muita maahanmuuttajaryhmiä, kuten työperäisiä maahanmuuttajia on saapunut alueelle. Työperäisen maahanmuuton edistäminen on keskeistä Kauhavan elinvoiman ja kilpailukyvyn kannalta, sillä se auttaa varmistamaan osaavan työvoiman saatavuuden tulevaisuudessa.
- Erilaisten avustusten ansiosta neuvontapalveluja on saatu järjestettyä laajasti eri kohderyhmille. Tulevaisuudessa on kuitenkin tärkeää vakiinnuttaa maahanmuuttotyön rakenteet, sillä neuvontatyön kenttä on ollut pirstaleinen, koska palveluita on järjestetty erilaisten avustusten ja projektien turvin. Vakiintuneet rakenteet mahdollistavat tehokkaamman ja yhtenäisemmän palvelun tarjoamisen maahanmuuttajille, mikä edistää heidän kotoutumistaan ja työllistymistään. Positiivinen kehitys maahanmuuttoasioissa luo vahvan perustan Kauhavan tulevaisuudelle ja auttaa rakentamaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta kaikille asukkaille.
- Kauhavan kaupungin kotoutumisohjelma on kattava suunnitelma, joka tähtää kaupungin maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen. Suunnitelman tähtäin on vuodessa 2030.

Sisältö

1. Lainsäädäntö
2. Kauhava 2030 kaupunkistrategiasta suuntaviivat maahanmuuttotyöhön
3. Maahanmuuttotyön kehitys Kauhavalla
4. Visio
5. Tavoitteet
6. Toimenpiteet
7. Toimijat ja palvelut
8. Palveluprosessi (KOTO24)
9. Sidosryhmät
10. Mittarit ja seuranta

1. LAINSÄÄDÄNTÖ

Kunnallinen kotouttamisohjelma (1386/2010, vanha laki)

- Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotoutumisen kehittämisestä, sen suunnittelusta ja seurannasta paikallistasolla (30§).
- Kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten kotoutumisen edistämisen tavoitteena on tukea paikallisesti tai seudullisesti kansainvälisyyttä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä edistää myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä (29§).
- Kunta, työ- ja elinkeinotoimisto ja hyvinvointialue vastaavat yhdessä kotoutumista edistävien ja tukevien toimenpiteiden ja palvelujen järjestämisestä, niihin ohjaamisesta sekä niiden seurannasta (31§).
- Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa (32§).
- Voimassa oleva kotouttamisohjelma on edellytys kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisten kustannusten korvaamiselle kunnille.

TE24 – Te-palvelut siirtyvät kunnille

1.1.2025 Alkaen TE-palvelut tuotetaan kunnissa. Kauhavalla palveluita tuottaa kymmenen kunnan työllisyysalue Kuntayhtymä Kymppi.

Paikallisen maahanmuuttotyön näkökulmasta uudistus mahdollistaa:

- maahanmuuttajataustaisten työhakijoiden ja paikallisen elinkeinoelämän paremman kohtaamisen,
- maahanmuuttajien ohjautumisen entistä sujuvammin maahanmuuttajien tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluihin (TNO) ja
- Kauhavalla asuvien maahanmuuttajien ohjautumisen paikallisten kielikoulutusvaihtoehtojen pariin.

Koto24 – Kotolaki uudistuu

Laki kotoutumisen edistämisestä uudistuu 1.1.2025. Suunnitelman mukaan kuntien on tarjottava entistä kattavammat palvelut.

Muutoksessa on tärkeää huomioida:

- työperäisten maahanmuuttajien riittävät palvelut,
- maahanmuuton kustannusten rahoituksen muuttuminen osin valtionosuusperusteiseksi ja
- Kauhavalla laajasti käytetyn alkukartoituskorvauksen poistuminen.

Kotona Kauhavalla – Kauhavan kaupungin kotoutumisohjelma 2030 huomioi uudistuvan kotolain vaatimukset.

KOTO24 - Toimijat ja tehtävät 1.1.2025 alkaen

Kauhavan kaupunki (1/2), (681/2023, uusi laki)

Kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä on kaupungilla. Kotoutumista edistävät peruspalvelut sekä erityiset kotoutumispalvelut. Kaupungin tehtäviä kotoutumisen edistämisessä ovat seuraavat.

- Huolehtia peruspalveluiden (mm. varhaiskasvatus, koulutus, nuoriso-, vapaa-aika-, liikunta- ja kulttuuripalvelut) soveltuvuudesta maahanmuuttajille.
- Maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta.
- Kotoutumisohjelmaan sisältyvien alkuvaiheen palveluiden järjestäminen, johon tulee sisältyä ainakin:
 - kotoutumisen palvelutarpeen ja osaamisen arviointi tai monialainen kotoutumisen palvelutarpeen ja osaamisen arviointi,
 - kotoutumissuunnitelman tai monialaisen kotoutumissuunnitelman laatiminen ja seuranta,
 - monikielinen yhteiskuntaorientaatio,
 - kotoutumiskoulutus ja muu suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä tukeva koulutus/palvelut, ml. kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötestaus ja
 - kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta.
- Kaupungin tulee järjestää myös muita kaupungin kotoutumisohjelmaan sisältyviä palveluita ja kehittää omia palveluita osaksi sitä ja laatia kotoutumisohjelmasta asiakirja, jossa kuvataan kotoutumisen alkuvaiheen palvelut, palveluiden vastuutahot sekä palveluihin liittyvä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.
- Kaupungin tulee huolehtia henkilöstön osaamisen kehittämisestä kotoutumisen edistämisessä ja huolehtia palveluiden yhteensovittamisesta yhteistyössä hyvinvointialueen, muiden paikallisten viranomaisten ja palveluntuottajien kanssa
- Kaupungin tulee huolehtia kotoutumisen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmän (Koto-digi) käyttöönotosta ja siihen liittyvistä tehtävistä viimeistään 1.1.2027 alkaen.

KOTO24 - Toimijat ja tehtävät 1.1.2025 alkaen

Kauhavan kaupunki (2/2) (681/2023, uusi laki)

Kaupungilla on vastuu kotoutumisen edistämisen suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Kunta kehittää kotoutumisen edistämistä monialaisena yhteistyönä. Kaupungin tehtävänä maahanmuuttotoimien suunnittelussa, kehittämisessä ja seurannassa ovat seuraavat.

- Kaupungin tulee laatia erillinen toimenpideohjelma tai muu suunnitteluasiakirja, jossa kuvataan kotoutumisen ja hyvien väestösuhteiden edistämisen tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot, yhteistyö ja seuranta.
- Kaupungin tulee ottaa suunnittelussa huomioon kotoutumisen edistämisen valtakunnalliset tavoitteet, työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet kotoutuja-asiakkaiden osalta ja kunnan elinvoiman edistäminen.
- Kaupungin tulee huolehtia palveluiden suunnittelun ja kehittämisen yhteensovittamisesta yhteistyössä hyvinvointialueen, muiden viranomaisten ja palveluntuottajien kanssa.
- Kaupungin tulee asettaa tarvittaessa paikallistason maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisen monialainen yhteistyöryhmä, johon voivat osallistua kunnan lisäksi hyvinvointialue, ELY-keskus, muu alueen kunta, poliisi, vastaanotto- tai järjestelykeskus, muut viranomaiset, järjestöt, yhdistykset ja yhteisöt, elinkeinoelämän edustajat sekä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja toteuttavat palveluntuottajat.
- Kaupungin tulee raportoida vähintään kahden vuoden välein ELY-keskukselle tavoitteiden ja toimenpiteiden saavuttamisesta ja toteutumisesta, palveluiden yhdenvertaisesta saatavuudesta ja rahoituksen tasosta ja vaikuttavuudesta.

Mikäli kunta sopii pakolaisten vastaanotosta ELY-keskuksen kanssa, kunta vastaa vastaanoton koordinoinnista ja palveluiden yhteensovittamisesta hyvinvointialueen kanssa. Kunnan tulee tällöin varautua vastaanottokeskuksen tukitoimin tai itsenäisesti kuntaan muuttavien oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden tai tilapäistä suojelua saavien vastaanottoon ja palveluiden järjestämiseen. Kunnan tehtävänä pakolaisten vastaanotossa on:

- koordinoida kuntapaikalle ohjattavien vastaanottoa, tehdä sopimus pakolaisten vastaanotosta ELY-keskuksen kanssa ja kuulla hyvinvointialuetta, tehdä päätös kuntapaikalle ohjattavan henkilön vastaanotosta, eli vastata kuntasijoitusesitykseen ja kuulla tarvittaessa hyvinvointialuetta, varautua kuntapaikalle ohjattavan henkilön vastaanottoon (esim. asunnon varaaminen, sopimukset) tarvittaessa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, kuntapaikalle ohjattavan henkilön vastaanotto kuntaan (esim. asumiseen liittyvä opastus ja kuntaan tutustuttaminen) tarvittaessa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, ohjata kuntapaikalle ohjattavan henkilö tarpeen mukaan muihin palveluihin, monialaisen kotoutumisen palvelutarpeen ja osaamisen arviointi kuntapaikalle ohjattavalle henkilölle, ellei hän ole työnhakijana.

KOTO24 - Toimijat ja tehtävät 1.1.2025 alkaen

Kuntayhtymä Kympin tehtävät (työvoimaviranomainen)

Työnhakijana olevien kotoutuja-asiakkaiden palveluita koskee sekä työvoimapalveluiden järjestämisestä annettu laki että kotoutumislaki.

Työvoimaviranomaisen tehtävänä on vastata kotoutumisohjelmaan kuuluvien palveluiden järjestämisestä työnhakijana oleville kotoutuja-asiakkaille.

Kotoutumislaisissa säädetään kotoutumisohjelman vähimmäisisällöstä. Kotoutumisohjelmaan pitää sisältyä ainakin:

- kotoutumisen palvelutarpeen ja osaamisen arviointi tai monialainen kotoutumisen palvelutarpeen ja osaamisen arviointi,
- kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma laatiminen ja seuranta,
- monikielinen yhteiskuntaorientaatio,
- kotoutumiskoulutus ja muu suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä tukeva koulutus/palvelut, ml. kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättöttestaus ja
- kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta.

Lisäksi työvoimaviranomaisen tehtävänä on:

- huolehtia muiden kotoutumisohjelmaan sisältyvien palveluiden järjestämisestä ja omien palveluiden kehittämisestä osaksi sitä,
- laatia kotoutumisohjelmasta asiakirja, jossa kuvataan kotoutumisen alkuvaiheen palvelut, palveluiden vastuutahot ja palveluihin liittyvä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa,
- huolehtia henkilöstön osaamisen kehittämisestä kotoutumisen edistämisessä ja
- huolehtia palveluiden yhteensovittamisesta yhteistyössä hyvinvointialueen, muiden viranomaisten ja palveluntuottajien kanssa.

KOTO24 - Toimijat ja tehtävät 1.1.2025 alkaen

Muiden viranomaisten tehtävät

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

- Hyvinvointialue vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä asiakkaan tarpeen mukaisesti samoin kuin muillekin kuntalaisille. Hyvinvointialueella on myös kotoutumislaisa määriteltäjä kotoutumista ja pakolaisten vastaanottoa tukevia tehtäviä.
- Monialainen palvelutarpeen arviointi ja monialaiset kotoutumissuunnitelmat yhteistyössä kaupungin kanssa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

- ELY-keskukset seuraavat, ohjaavat ja tukevat kotoutumisen edistämistä ja pakolaisten vastaanottoa omalla toimialueellaan.

KEHA-keskus

- KEHA-keskuksesta luodaan valtakunnallinen kotoutumisen toimijoita tukeva toimija. KEHA-keskus toteuttaa sekä työllisyyden että kotoutumisen seurantaa, jotta palveluiden saatavuutta ja tuloksellisuutta koko maassa pystytään seuraamaan.
- Vastaa KotoDigi kokonaisuudesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö

- Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa valtakunnallisesta kotoutumispolitiikasta ja sen yhteensovittamisesta muiden politiikka-alojen kanssa. Ministeriöiden välisen, kotoutumisen edistämistä koskevan yhteistyön ja tiedonkulun edistämiseksi sekä toimenpiteiden yhteensovittamiseksi työ- ja elinkeinoministeriön tukena toimii jatkossakin muiden kotoutumisen kannalta keskeisten ministeriöiden edustajista muodostettu yhteistyöelin.

2. KAUHAVA 2030 kaupunkistrategiasta suuntaviivat maahanmuuttotyöhön

Kauhava haluaa edistää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä panostamalla osaajien hankintaan, asettautumiseen ja pitämiseen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Kauhava on avoin

ja edistää kotoutumista esimerkiksi, on avoin uusille ihmisille sekä ideoille ja yhteistyölle.

Kauhava haluaa edistää pitovoimaa tarjoamalla yhteisöihin kiinnittymisen mahdollisuuksia, erityisesti perheille.

Rohkea Kauhava

on etulinjassa kehittämässä erilaisia maahantulon ja kotoutumisen edistämisen malleja.

Kauhava edistää kansainvälistä vetovoimaansa tarjoamalla entistä enemmän tietoa Kauhavasta, entistä parempaa palveluun ohjausta, laadukkaita asumisen mahdollisuuksia sekä toimivia peruspalveluita eri taustoista tuleville.

Maahanmuuton palveluohjaajan toimen perustaminen mahdollistaa kotoutumisohjelman jalkauttamisen ja toimenpiteiden toteuttamisen.

Yhteisöllinen Kauhava

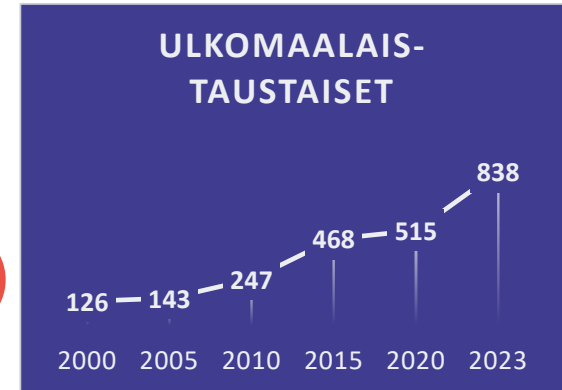
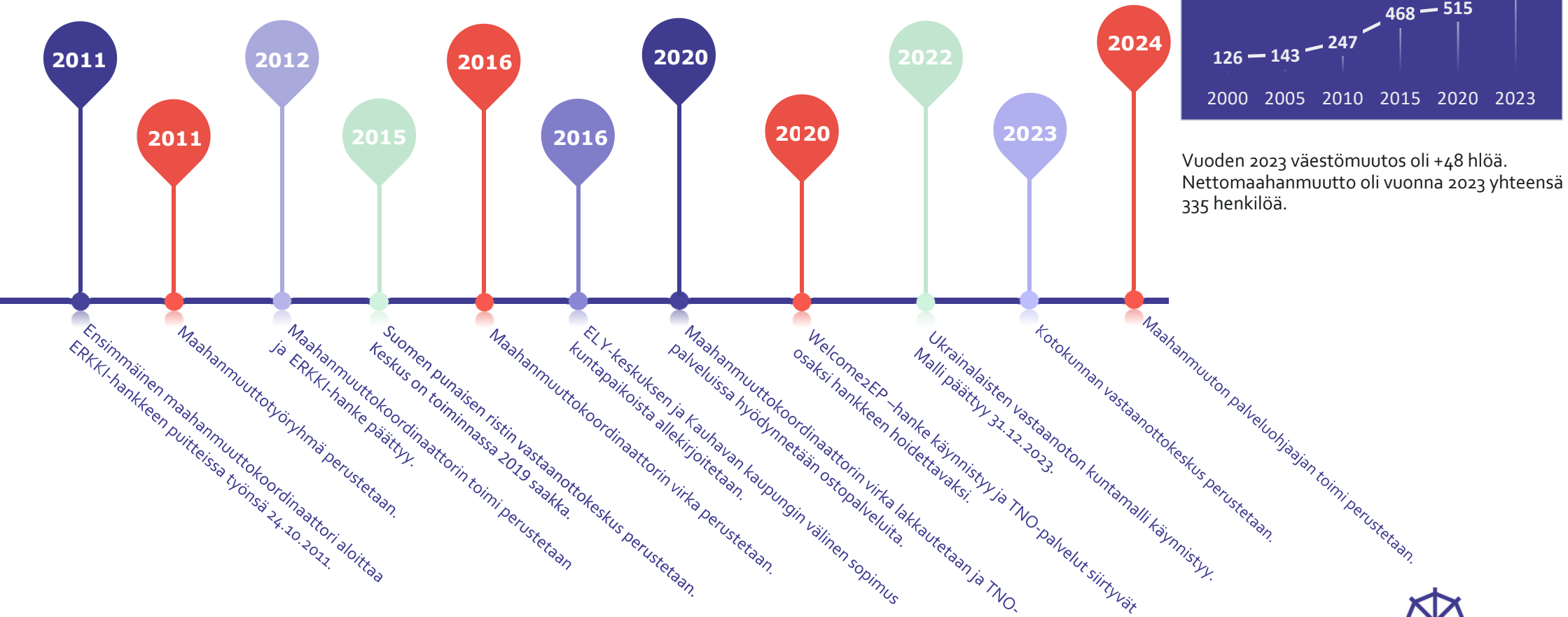
mahdollistaa eri taustaisten ihmisten pääsyn osaksi paikallista yhteisöä.

Vastuullinen Kauhava

toimii hyviä väestösuhteita ja osallisuutta edistäen. Kauhava panostaa palveluiden saavutettavuuteen ja tasavertaisuuteen.

3. MAAHANMUUTTOTYÖN KEHITYS KAUHAVALLA

Vuoden 2023 väestömuutos oli +48 hlöä.
Nettomaahanmuutto oli vuonna 2023 yhteensä
335 henkilöä.

4. VISIO

Kauhava on työperäisen maahanmuuton edelläkävijä, jonka vetovoima ulottuu ulkomaille asti. Kauhava edistää maahanmuuttajien työllistymistä ja pysyvää asettumista tarjoamalla tulijoille ja heidän perheilleen laadukasta asumista, laadukkaita lähipalveluita ja neuvontaa, yhteisöllisyyttä sekä turvallista asuinympäristöä. Kauhava toimii vastuullisesti hyviä väestösuhteita edistään ja yhteistyötä vahvistaen. Kauhava on Koti isolla K:lla myös ulkomailta muuttaneille.

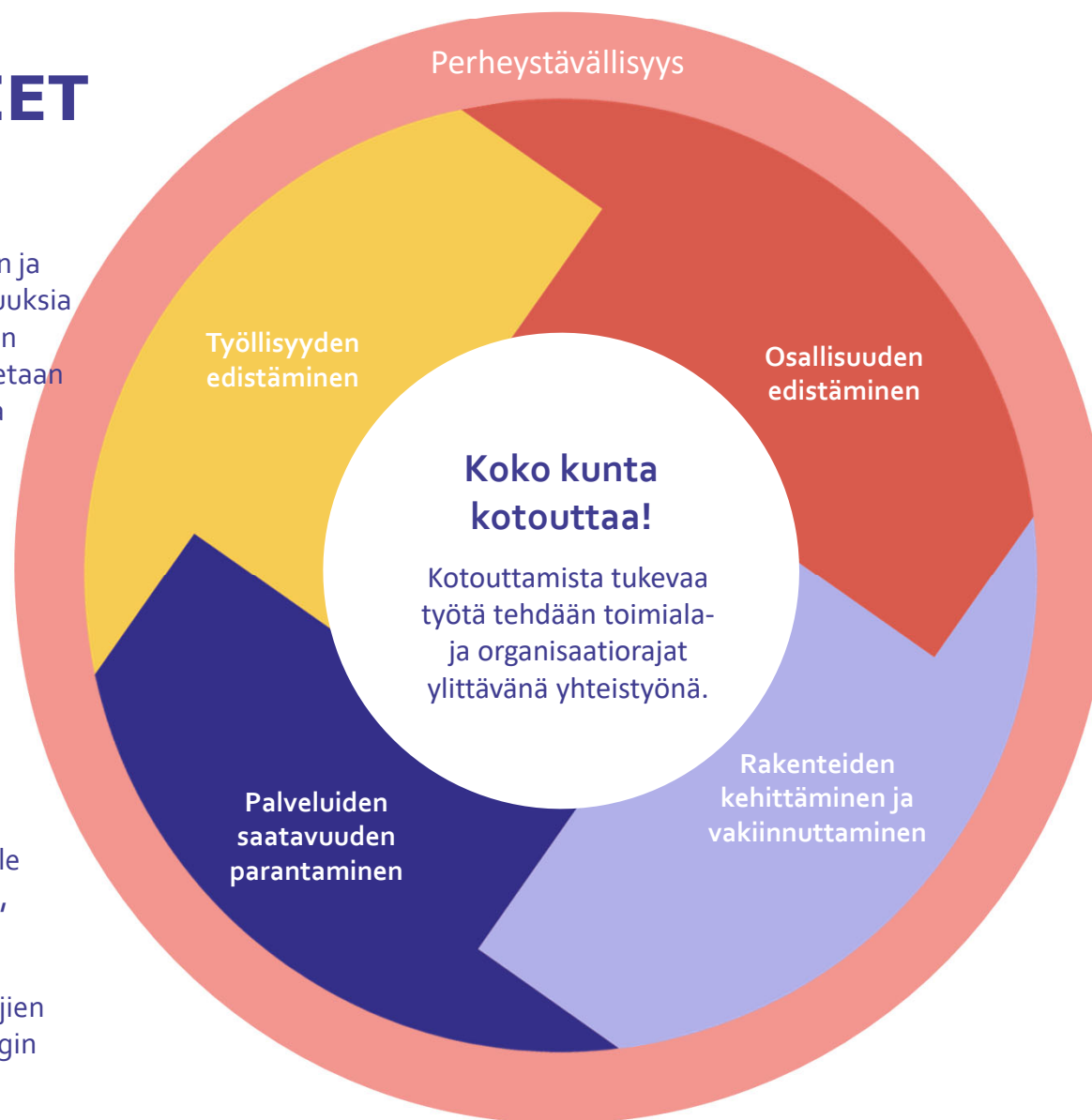
5. TAVOITTEET

1. Työllisyyden edistäminen

Vahvistetaan Kauhavavalla asuvien ja Kauhavalle muuttavien mahdollisuuksia opiskella suomen kieltä. Kehitetään työnhakuvalmiuksia ja mahdollistetaan työvoimaa tarvitsevien yritysten ja tekijöiden kohtaamisia.

2. Palveluiden saatavuuden parantaminen

Varmistetaan maahan muuttaneille yhdenmukainen pääsy palveluihin, terävöitetään ohjaus- ja neuvontapalveluiden roolia sekä parannetaan työperäisten muuttajien ohjautumista työpaikoilta kaupungin palveluihin ja yhteisöihin.

3. Osallisuuden edistäminen

Varmistetaan, että eri taustaiset ihmiset voivat osallistua Kauhavalla järjestettävään toimintaan, löytää itselleen mielekästä tekemistä sekä yhteisöjä. Edistetään tasa-vertaisempia mahdollisuuksia, monimuotoisuutta, hyviä väestösuhteita ja yhteisöllisyyttä Kauhavalla.

4. Rakenteiden vakiinnuttaminen ja kehittäminen

Kehitetään ja mallinnetaan maahanmuuton ja kotoutumisen tuen prosesseja ja vakiinnutetaan rakenteita.

6. TOIMENPITEET

Työllisyyden edistäminen

Vastuutahot määrittellään toimenpidekohtaisesti yhteistyössä eri toimijoiden kesken.

Kehittämiskohde	Toimenpiteet
Kielitaito koetaan suurimmaksi työllistymisen esteeksi.	Kehitetään suomen kielen opiskelun vaihtoehtoja ja malleja yhdessä paikallisesti toimivien oppilaitosten kanssa.
	Varmistetaan riittävä opiskelijansaanti paikallisiin oppilaitoksiin vahvistamalla yhteistyötä TE-toimiston kanssa ja huomioidaan tarve TE24 ja KOTO24 uudistuksissa.
	Välitetään maahan muuttaneille ja heidän työnantajilleen tietoa erilaisista kielenoppimisen vaihtoehdoista monikanavaisesti.
Työnhakuvalmiuksissa, digitaidoissa ja oman osaamisen sanoittamisessa on puutteita.	Järjestetään CV-työpajoja, koulutusta digitaidoissa sekä muuta työnhakuvalmiuksia lisäävää koulutusta ja valmennusta yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.
	Tuetaan hanketoimintaa, jonka tavoitteena on työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen parantaminen ja työllisyyden edistäminen sekä työvoimaa tarvitsevien yritysten ja tekijöiden kohtaamisen mahdollistaminen. Vahvistetaan kauhavalaisen elinkeinoelämän ja yrittäjyyden tuntemusta.
	Alkukartoitetaan (1.1.2025 alk. palvelutarpeen arviointi) Kauhavalle saapuvia siten, että kartoituksessa painotetaan työnhakuvalmiuksia ja itsetuntemusta. Tarve huomioidaan KOTO24 uudistuksessa.
Osa alueen yrityksistä kärsii työvoimapulasta.	Lisätään monikielistä viestintää (monikieliset internetsivut), jotta alue erottuisi myös kansainvälisille osaajille ja tarjoaisi paremmin tietoa jo Kauhavalla asuville.
	Tuotetaan ja välitetään aluetta koskevaa tietoa ja materiaalia ulkomailta rekrytoivien yritysten tueksi (esimerkiksi henkilöstövuokrausyrityksille).
	Ylläpidetään positiivista mielikuvaa alueesta (toimivat ja nopeasti saatavilla olevat palvelut, turvallisuus, perheystävällisyys, luonto, puhtaus ja harrastusmahdollisuudet).
	Hyödynnetään positiivisia mielikuvia ja monikielisyttä asukasmarkkinoinnissa ja tuodaan asukasmarkkinoinnissa esiin laajemmin myös yrityksiä ja avoimia työpaikkoja.
	Varmistetaan riittävät asumisvaihtoehdot työperäisille muuttajille sekä heidän perheilleen.
	Edistetään maakunnallista yhteistyötä työvoimansaantiin liittyvissä asioissa.

6. TOIMENPITEET

Palveluiden saatavuuden parantaminen

Vastuutahot määrittellään
toimenpidekohtaisesti
yhteistyössä eri
toimijoiden kesken.

Kehittämiskohde	Toimenpiteet
Työn perässä muuttaneet eivät ohjautu Kaupungin palveluihin.	Kehitetään palvelunohjauksen malleja yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa.
	Laaditaan monikielinen palveluesite ja tarjotaan sitä työnantajien kautta.
	Hyödynnetään alkukartoituksia palvelutarpeen arvioinnissa ja ohjataan kartoitetut palveluihin etupainotteisesti. KOTO24 uudistus huomioiden.
Palveluekosysteemissä on hankala navigoida ja palvelut ovat etäällä asiakkaasta.	Pilotoidaan osin tai kokonaan virtuaalista maahan muuttaneille suunnattua "Ohjaamo-toimintaa".
Osa kaupungin palveluista koetaan monimutkaisina ja vaikeina.	Tuotetaan monikielistä materiaalia keskeisistä kuntapalveluista kuten varhaiskasvatuksen ja sivistystoimialan palveluista. Kiinnitetään huomiota erityisesti erilaisten konseptien avaamiseen.
	Kiinnitetään ohjaustilanteissa huomiota palveluiden kokonaisuuden ymmärtämiseen yksittäisen prosessin sijaan.
Elinkeinoelämä ei tunnista maahanmuuttopalveluiden tehtäväkenttää.	Lisätään yhteistyötä ja yritysvierailuja. Terävöitetään kaupungin maahanmuuttopalveluiden rooli elinkeinoelämän näkökulmasta ja viestitään se yrityksille monikanavaisesti.
Tiedon pirstaleisuus aiheuttaa maahan muuttaneille vaikeuksia arvioida tiedon oikeellisuutta.	Määritellään eri toimijoiden (kunta vs. muut) viestinnälliset roolit ja vastuut.
	Laaditaan maahanmuuttopalveluille viestintäsuunnitelma, jossa huomioidaan eri kohderyhmät, viestien laatu ja kanavat. Jalkautetaan suunnitelma ja viestitään rooleista myös sidosryhmille.

6. TOIMENPITEET

Osallisuuden edistäminen

Vastuutahot määrittellään
toimenpidekohtaisesti
yhteistyössä eri
toimijoiden kesken.

Kehittämiskohde	Toimenpiteet
Muuttajat eivät tunne suomalaista yhdistystoimintaa.	Lisätään monikielistä tiedotusta saatavilla olevasta tarjonnasta Sanoitetaan maahan muuttaneille yhdistystoiminnan moninaisia rooleja, osallistumisen tapoja sekä konseptia.
Yhdistystoimijat eivät näe ulkomaalaistaustaisia kuntalaisia mahdollisina jäseninä.	Aktivoidaan yhdistyksiä keskustelemaan kotoutumisen edistämisestä ja tuetaan yhdistyksiä poistamaan osallistumisen esteitä.
Työssäkäyvät muuttajat eivät ehdi perehtyä alueen tarjontaan.	Kohdennetaan viestintää työnantajille ja lisätään palveluohjaajan tekemiä yritysvierailuja.
Harrastustarpeita ei tunneta riittävästi, jotta palveluita voitaisiin kehittää.	Selkeytetään maahanmuuton palveluohjaajan roolia yhdistystoimintaan ohjaamisessa ja osallisuuden edistämisessä. Kartoitetaan harrastustarpeita alkukartoituksilla ja osana neuvontatyötä.
Yksin ja itsenäisesti kuntaan muuttaneita ei tavoiteta riittävän hyvin.	Laaditaan monikielinen palveluesite ja tarjotaan sitä työnantajien kautta yksin tulleille työntekijöille.
Nuoriso- ja vapaa-ajan palveluita sekä vapaa-ajanviettomahdollisuuksia ei tunneta.	Jalkautetaan kotoutumisohjelma sektori- ja toimialarajat ylittävästi.

6. TOIMENPITEET

Rakenteiden kehittäminen ja vakiinnuttaminen

Vastuutahot määritellään
toimenpidekohtaisesti
yhteistyössä eri
toimijoiden kesken.

Kehittämiskohde	Toimenpiteet
Maahanmuuttotyö on pirstaloitunut useaan paikkaan ja usealle henkilölle. Tietoa ei ole järjestelmällisesti kerätty maahanmuuttokoordinaattorin viran lakkauttamisen jälkeen.	Perustetaan maahanmuuton palveluohjaajan toimi ja selkeytetään kokonaiskoordinaatiota.
Tietoa asiakkaista, toimenpiteistä ja prosesseista ei ole kerätty järjestelmällisesti.	Hankitaan asiakkuudenhallintaan soveltuva tietojärjestelmä. Mallinnetaan keskeiset prosessit ja täsmennetään eri toimijoiden toimenkuvat. Viestitään toimenkuvista ytimekkäästi.

7. TOIMIJAT JA PALVELUT

Maahanmuuttotyötä Kauhavalla johtaa Kauhavan kaupungin **Kehityskeskus** kaupunginhallituksen alaisuudessa.

Maahanmuuttotyötä ohjaa ja seuraa neuvoa-antavana foorumina **maahanmuuttotyöryhmä**, johon kuuluu johtavia viranhaltijoita kaupungin eri toimialoilta sekä edustajat hyvinvointialueelta, Järvilakeuden kansalaisopistosta, Kauhavan seurakunnasta, ELY-keskuksesta sekä tarpeen mukaan myös muista organisaatioista. Jatkossa myös Kympin Työllisyysalueelta.

Maahanmuuton palveluohjaaja edistää maahanmuuttajien työllisyyttä ja osallisuutta sekä vastaa kotoutumisohjelman toimenpiteiden jalkauttamisesta sekä palveluiden yhteensovittamisesta.

Hallintosäännön mukaan kehitysjohtaja päättää kuntapaikkojen asukasvalinnasta ja vastaa maahanmuuttostrategian mukaisista kotouttamistoimenpiteistä sekä maahanmuuttoon liittyvästä yhteistyöstä, hankinnoista ja sopimuksista.

Maahanmuuton palveluohjaajan toimenkuva (Konserni- ja henkilöstöjaosto 12.3.2024)

Maahanmuuton palveluohjaaja:

- tarjoaa neuvontaa ja ohjausta maahanmuuttajille kaupungin palveluihin, valtion virastoissa asiointiin ja arkeen sekä asumiseen liittyen,
- edistää maahanmuuttajien kotoutumista, työllistymistä ja osallisuutta ohjaamalla maahanmuuttajia koulutukseen, työelämään ja harrastusmahdollisuuksiin,
- koordinoi maahanmuuttotyötä ja välittää tietoa eri sidosryhmille sekä
- kehittää maahanmuuttotyötä kunnassa.

Palveluohjaaja toimii luottamusta vahvistaen, oma-aloitteisuutta tukien sekä olemassa olevaa palveluverkostoa hyödyntäen.

7. TOIMIJAT JA PALVELUT

Palvelut ja palveluiden vastuutahot (1/2)

*Palveluiden vastuutahot
toteuttavat palveluita
myös yhteistyössä*

Vastuutaho	Kohderyhmä	Palvelut
Kauhavan vuokra-asunnot Oy	Kauhavan Vuokra-asunnot Oy:n asuntoihin majoittuneet maahanmuuttajat.	Neuvonta ja ohjaus erityisesti asumisen neuvonnan osalta: asuntotarkastukset, avaimien hallinta, vuokrasopimukset, irtisanomisilmoitukset, asuntojen näytöt, asuntojen kuvaus, asumisen neuvonta, maksujen tarkastus (vuokra ja vesi), maksuista sopiminen (vuokra ja vesi), laskujen maksamisessa auttaminen (vuokra ja vesi), tulkkausapu päiväkodeissa ja kouluissa sekä yhteistyö vastaanottokeskuksen kanssa.
Kotokunta Oy:n vastaanottokeskus	Vastaanottokeskuksen vuokraamissa asunnoissa asuvat vastaanotto-keskuksen asiakkaat	Kotokunnan Oy:n Kauhavan vastaanottokeskuksen ohjaajat neuvovat asiakkaan arkeen liittyvissä asioissa. Lisäksi vastaanottokeskus järjestää muun muassa tulkkauspalveluita ja huolehtii vastaanottorahan maksamisesta ja asiakkaidensa terveydenhuollosta sekä sosiaalipalveluista.
Etelä-Pohjanmaan TE-Toimisto (1.1.2025 alkaen Kuntayhtymä Kymppi)	Työnhakijaksi ilmoittautunut maahanmuuttaja	Työvoimaviranomainen tekee työnhakijaksi ilmoittautuneelle maahanmuuttajalle tarvittaessa alkukartoituksen (palvelutarpeen arviointi 1.1.2025 alk.) ja kotouttamissuunnitelman. Alkukartoitus on haastattelu, jossa selvitetään opiskelu- ja työhistoria, kielitaito sekä muut kotoutumiseen ja työllistymiseesi vaikuttavat asiat. Alkukartoituksessa arvioidaan myös tarvetta kotoutumissuunnitelman laatimiseen. Kotoutumissuunnitelmassa sovitaan esimerkiksi osallistumisesta palveluihin, jotka tukevat kotoutumista ja työllistymistä. Tällainen palvelu on esimerkiksi kotoutumiskoulutus. Kuntayhtymä Kymppi järjestää monikielistä yhteiskuntaorientaatiota yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

7. TOIMIJAT JA PALVELUT

Palvelut ja palveluiden vastuutahot (2/2)

Palveluiden vastuutahot
toteuttavat palveluita
myös yhteistyössä

Vastuutaho	Kohderyhmä	Palvelut
Kauhavan kaupunki	Kauhavan kaupungin maahanmuuton palveluohjaajan erityiskohderyhmänä ovat kuntapaikan saaneet. Palveluohjaaja neuvoo myös muita Kauhavalla asuvia maahanmuuttajia.	Palveluohjaaja neuvoo palvelutarpeen arvioinnin ja sen pohjalta tehtävän kotoutussuunnitelman mukaisesti kaupungin palveluihin liittyvissä asioissa (esim. varhaiskasvatus, perusopetus ja vapaa-ajan palvelut). Palveluohjaaja ohjaa valtion virastoissa asiointiin ja neuvoo tarvittaessa myös niissä (esim. Kela, Digi- ja väestötietovirasto, Maahanmuuttovirasto ja TE-toimisto jne) sekä neuvoo myös muissa arkeen ja asumiseen liittyvissä asioissa tavoitteenaan edistää maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä. Maahanmuuton palveluohjaajan työtehtäviin kuuluvat siten neuvonta ja ohjaus oma-aloitteisuutta tukien esimerkiksi seuraavien asioiden osalta: oleskelulupakortit, henkilökortit, Kela-hakemukset, verokortit, liikennevakuutus ja autoverot, sähkösopimukset, ilmoittautumiset kouluun ja varhaiskasvatukseen, ilmoittautumiset työviranomaiselle, työsopimukset/työsuhdeasiat, ajanvaraukset lääkäriin hammaslääkäriin ja neuvolaan sekä oikeudelliset asiat. Palveluohjaaja tehtäviin kuuluu myös tiedottaminen, yhteistyö vapaaehtoisten kanssa ja jatkossa myös maahanmuuttotyöryhmän työn koordinointi sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
Welcome2EP-hanke 31.12.2024 saakka	Muut maahanmuuttajaryhmät	Edellisten lisäksi Kauhavalla toimii maakunnallisen neuvontahankkeen Welcome2EP osa-aikainen maahanmuuttokoordinaattori, jonka kohderyhmänä ovat muut maahanmuuttajaryhmät. Hanke palvelee Etelä-Pohjanmaalla asuvia maahanmuuttajia, maahantulon syystä tai Suomessa asumisajasta riippumatta. Palvelupisteitä on ympäri maakuntaa. Welcome2EP tarjoaa tietoa sekä apua, neuvoa ja ohjausta arjen asioissa. Asiakkaiden suuren määrän takia hankkeen osa-aikainen maahanmuuttokoordinaattori tarjoaa palveluitaan osaksi myös samalle kohderyhmälle kuin palveluohjaaja niin kauan kuin hanke kestää.
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	Kaikki maahanmuuttajat	Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue vastaa sosiaali- ja terveystalouden palveluiden tuottamisesta alueella sekä laatii uuden kotoutumislain mukaisen monialaisen kotoutumissuunnitelman asiakkaalle yhteistyössä kunnan kanssa.

8. PALVELUPROSESSI (KOTO24)

Kotoutumissuunnitelman tai monialaisen
kotoutumissuunnitelman laatiminen ja seuranta

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio on palvelu, joka kuntien tulee järjestää osana kunnan kotoutumishjelmaa vuodesta 2025 alkaen. Yhteiskuntaorientaatiossa maahanmuuttajat saavat tietoa Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä, suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta sekä yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista.

Palvelutarpeen
arviointi

Kotoutumisen palvelutarpeen ja osaamisen arviointi tai monialainen kotoutumisen palvelutarpeen ja osaamisen arviointi (laissa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi)

Kotoutumis-
suunnitelma

Kotoutumis-
koulutus

Kotoutumiskoulutus ja muu suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä tukeva koulutus/palvelut, ml. kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötestaus.

Yhteiskunta-
orientaatio

Ohjaus ja
neuvonta

Kotoutumissuunnitelman aikainen ohjaus ja neuvonta koko prosessin ajan.

Esimerkki monikielisen yhteiskuntaorientaation sisällöstä (KOTO24)

Yhteiskuntaorientaatiossa käsitellään kattavasti suomalaisen yhteiskunnan peruselementtejä. Kurssin käytyään osallistuja ymmärtää suomalaisen yhteiskunnan arvoja ja toimintaa kokonaisuutena, omia oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan sekä arkipäivän käytäntöjä esimerkiksi koulun ja kodin yhteistyöstä työelämän pelisääntöihin.

Myös omaan kotikuntaan kotoutuminen helpottuu, kun tuntee perustavanlaatuisia asioita esimerkiksi palvelujärjestelmään, asumiseen, koulutusjärjestelmään, kuntaan ja asiointiin liittyen. Paikallisten asioiden ja uuden tiedon omaksuminen onnistuu pohjarakenteen päälle sujuvammin.

Yhteiskuntaorientaatiokurssi kestää 70 tuntia. Se muodostaa yhtenäisen pohjan, jota voidaan täydentää paikallisesti.

Kurssin sisältö (yhteiskuntaorientaatio.fi)

1. Johdatus yhteiskuntaorientaatioon ja tutustuminen
2. Suomi ja suomalainen kulttuuri
3. Suomalainen yhteiskunta
4. Suomeen muuttaminen ja asuminen Suomessa
5. Ihminen, perhe-elämä ja palvelut Suomessa
6. Koulutus
7. Työ ja toimeentulo Suomessa
8. Terveys ja ikääntyminen Suomessa
9. Lait ja oikeuden toiminta Suomessa
10. Poliitiikka ja vaikuttaminen Suomessa
11. Yhteenvedo ja palaute

Yhteiskuntaorientaation Kauhavan malli:

*”Onni syntyy tekemisestä &
ahkeruutta arvostetaan”*

9. SIDOSRYHMÄT

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Terveys-, sosiaali- ja perhetyön
palvelut

Kuntapalvelut

Kaupungin toimialat: perusopetus
ja varhaiskasvatus, tekninen toimi,
Kehityskeskus ja työapajatoiminta,
elämänlaatupalvelut ja
nuorisopalvelut

Muut toimijat

- Kyläyhteisöt,
- Kansalaisopisto (kieli- ja harrastuskurssit),
- Oppilaitokset (kotoutumis-, kieli ja tutkintoon valmistava koulutus)
- Urheiluseurat ja yhdistykset (harrastaminen ja liikunta),
- Yritykset ja työnantajat
- Seurakunnat,
- Pankit, vakuutusyhtiöt, posti ja työttömyyskassat
- Vuokranantajat,
- Suurlähetystöt ja
- Tulkkauspalvelujen tarjoajat

Muut viranomaiset

- TE-palvelut (1.1.2025 alk. Kymppi) (työttömäksi ilmoittautuminen)
- Maahanmuuttovirasto (oleskeluluvat ja tunnistauminen)
- Kela (taloudelliset etuudet ja tuet)
- Poliisi (henkilökortti ja lupapalvelut)
- DVV (ulkomaalaisen rekisteröityminen, avioliittoasiat, asiakirjapalvelut)
- Verotoimisto (verokortti)
- Traficom, Tulli ja Rajavartiolaitos

Kotokunta Oy Vastaanottokeskus

- Vastaanottopalvelut ennen oleskelulupaa sekä tilapäisen oleskelun aikana

ELY

- Kotoutumisen edistämisen alueellinen koordinaatio, kehittäminen ja seuranta.

Aktiiviset vapaaehtoiset

10. MITTARIT JA SEURANTA

- Maahanmuuttotyöryhmä seuraa kotoutumisohjelman ja siihen liittyvien toimenpiteiden toteutumista vuosittain sekä päivittää kotoutumisohjelmaa tarvittaessa.
- Kaupunki raportoi ELY-keskukselle vähintään kahden vuoden välein tavoitteiden ja toimenpiteiden saavuttamisesta ja toteutumisesta, palveluiden yhdenvertaisesta saatavuudesta ja rahoituksen tasosta ja vaikuttavuudesta.

Yhden kerran toteutuvat

- Maahanmuuton palveluohjaajan toimen perustaminen.
- Maahanmuuton prosessien mallintaminen.
- Viestintäsuunnitelma: monimuotoisen ja -kielisen viestintäsuunnitelman laatiminen.
- Valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmän (Kotodigi) käyttöönotto.

Säännöllisesti mitattavat

- Nettomaahanmuutto. Tavoitetaso: vuosittain positiivinen.
- Maahanmuuttajien palvelutyytyväisyys- ja asuinviihtyvyys -kysely kahden vuoden välein: Kuinka todennäköisesti suosittelet Kauhavaa asuinpaikkana, asteikko 4 -10). Tavoitetaso 8.
- Maahanmuuttajien työllisyys- ja työttömyysaste. Tavoitetasot: työttömyysprosentti ja työllisyysaste samalla tasolla kuin Kauhavalla yleisesti.